

มาตรการและการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 : กรณีศึกษาในอำเภอเมืองเชียงใหม่¹

Legal Measure and Enforcement of the Alcohol Beverage Control Act B.E.2551 : A Case Study in Amphermuang Chiang Mai

ดิเรก ครอบสมาคม²

Direk Kounsamakom

บทคัดย่อ

มาตรการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ในอำเภอเมือง เชียงใหม่ พบปัญหาและอุปสรรค ดังต่อไปนี้ 1) การบังคับใช้กฎหมาย ขาดความต่อเนื่องจริงจัง 2) การทำสำนวนคดีของตำรวจยังมีไม่แนวทางปฏิบัติหรือคู่มือการทำสำนวนคดี 3) การขาดการประสานงานและการติดตามงานของเจ้าหน้าที่ 4) ความเข้าใจและการตีความข้อกฎหมาย ในมาตรา 32 พบว่าผู้บังคับใช้กฎหมายมีความเห็นไม่ตรงกับเจตนารมณ์ของกฎหมาย 5) การเปรียบเทียบคดีและการใช้มาตรการด้านเงินสินบน ไม่มีการจริงจังด้านการนำจับ 6) ทศนคดีค่านิยมของประชาชน ยังไม่ตระหนักถึงพิษภัยของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ยังมีค่านิยมการดื่มที่สัมพันธ์เป็นส่วนหนึ่งของประเพณีวัฒนธรรมไทย ทำให้เกิดค่านิยมการดื่มและเกิดนักดื่มหน้าใหม่โดยเฉพาะเด็กเยาวชน ในงานวิจัยนี้จึงมีข้อสรุปและเสนอแนะเพื่อแก้ไขปัญหา ดังกล่าวต่อไป

คำสำคัญ : เครื่องดื่มแอลกอฮอล์, กฎหมายและการควบคุม, เชียงใหม่

¹ บทความวิจัยจากโครงการวิจัยเรื่อง “มาตรการและการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551: กรณีศึกษาในอำเภอเมืองเชียงใหม่” ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยพายัพ ประจำปีการศึกษา 2553 โดยมีนักวิจัยร่วมคือ อ.ธัญชัย ทิพยมณฑล

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยพายัพ

Abstract

Measurement and Enforcement of the Alcohol Beverage Control Act B.E. 2551 in the Amphermuang Chiang Mai have been encountered obstacles. They include : 1) law enforcement and its discontinuity ; 2) lack of guideline or manual for conducting cases ; 3) poor coordinating and following up of the officials ; 4) misunderstanding and misinterpretation of law by law enforcement officials on article 32 which cannot meet aim of this law ; 5) there is a lack of incentive for officers to deal with cases and curb bribery ; and 6) Wrong attitudes and values toward alcohol drinking habits which associated with the Thai tradition and cultural practice causing an increasing of new drinking habits, particularly among young children. This study provides findings and recommendations addressing the issues.

Key words : Alcohol Beverage, Law and Control, Chiang Mai

1. ความเป็นมาและความสำคัญของการวิจัย

เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ทุกชนิด ไม่เพียงแต่มีผลเสียต่อสุขภาพของผู้ดื่มเองแล้ว ยังมีผลกระทบต่อสังคมส่วนรวม โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาเกี่ยวกับอุบัติเหตุอันเกิดขึ้นจากการมีเมามาจากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ปัญหาเกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ส่วนหนึ่งมักเป็นปัญหาเกี่ยวกับอุบัติเหตุ ช่วงเทศกาลสงกรานต์ในจังหวัดเชียงใหม่ตั้งแต่ปี 2545-2549 มีผู้เสียชีวิตรวม 82 คน บาดเจ็บรวมทั้งสิ้น 5,715 คน และในช่วงเทศกาลปีใหม่ตั้งแต่ปี 2545-2550 มีผู้เสียชีวิตรวม 104 คน บาดเจ็บรวมทั้งสิ้น 4,325 คน³ นอกจากนี้ยังไม่นับรวมความเสียหายด้านทรัพย์สินที่เกิดขึ้นจากอุบัติเหตุ อันเนื่องมาจากปัญหาที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ นอกจากนี้พบว่า ผู้ที่ดื่มสุราตั้งแต่อายุน้อยๆ จะเกิดปัญหาที่รุนแรงกว่าและแก้ไขได้ยากกว่า และบุคคลที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ประจำมักจะเป็นพวกสุบุนหรือจนติด และมีโอกาสที่จะเสพยาเสพติดอื่นๆ มากกว่าคนทั่วไป สำหรับปัญหาอื่นๆ อีก ได้แก่ ปัญหาความรุนแรงในครอบครัว โดยมีข้อมูลยืนยันชัดเจนว่า ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวมีความสัมพันธ์กับการบริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ครอบครัวที่ดื่มสุราจะมีความรุนแรงเกิดขึ้นเกือบสี่เท่าของครอบครัวที่ไม่ดื่มแอลกอฮอล์

มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีกฎหมายหลายฉบับ พอสรุปได้ เป็นลำดับโดยย่อดังนี้ 1) พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 : ใช้ควบคุมการทำสุรา / การนำสุราเข้ามาใน / การเก็บภาษี อากร / การใช้และการขนส่งสุรา/การขายสุรา ต้องได้รับใบอนุญาต 2) ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับ 253 : เป็นกฎหมายที่จำกัดวัน และเวลาจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ 3) กฎหมายเลือกตั้ง (พระราชบัญญัติการเลือกตั้ง) : ห้ามจำหน่าย สุราในเขตเลือกตั้ง เวลา 18.00 น.วันก่อนเลือกตั้ง ถึงวันเลือกตั้ง 4) พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2546 : ให้จำหน่ายสุราในเวลาที่กำหนดเท่านั้น (18.00-24.00 น.) ห้ามมิให้ยินยอมให้เด็ก / เยาวชนเข้าไปในสถานบริการ 5) พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 : ห้ามมิให้ผู้จำหน่าย / ให้สุราแก่เด็ก ห้ามเด็กซื้อ / เสพสุรา / เข้าไปในสถานที่จำหน่าย / เสพสุรา 6) พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 : ห้ามผู้ขับขี่ในขณะมีเมามาสุรา การตรวจทดสอบปริมาณแอลกอฮอล์ 7) พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. 2522 : ห้ามผู้ได้รับใบอนุญาตขนส่งผู้โดยสารในขณะมีอาการเมามา 8) พระราชบัญญัติวิฤทธิภัยกระจายเสียง พ.ศ. 2498 (2530) : ห้ามการโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ระหว่างเวลา 05.00 -22.00 น.ไม่ห้ามการโฆษณาระหว่างเวลา 22.00 - 05.00 น. โดยเป็นการนำ

³ สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 10 เชียงใหม่, กลุ่มโรคไม่ติดต่อ

เสนอภาพลักษณ์ของกิจการ และไม่มีการเชิญชวน /อวดอ้างสรรพคุณ,โดยไม่แถมพิกให้รางวัล 9) ประกาศ คณะกรรมการอาหารและยา : ในการโฆษณา เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้มีคำเตือนตามที่กำหนด 10) พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 : กฎกระทรวง ให้ข้อความโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ต้องมีลักษณะที่กำหนดไว้ 11) ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 378 : เสพสุราจนเมึนเมาประพตวิรุณวย, ครองสติไม้อยู

แม้จะมีกฎหมายควบคุมเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์อยู่หลายฉบับดังกล่าวข้างต้น แต่ปัญหาและผลกระทบที่เกิดจากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ก็มิได้ลดลง รวมทั้งแนวโน้มการมีผู้บริโภคน้ำใหม่เพิ่มมากขึ้น เหตุผลสำคัญที่เป็นเช่นนี้ ส่วนหนึ่งเกิดจากการชักจูงใจโดยวิธีการที่เรียกว่า การโฆษณาประชาสัมพันธ์ ตลอดจนการสร้างภาพลักษณ์ให้เกิดขึ้นกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ดังนั้นจึงเป็นที่มาของการออกกฎหมายมาเพื่อควบคุมเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ขึ้นโดยตรง คือ พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 และในพื้นที่อำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ ปรากฏว่ามีการโฆษณาประชาสัมพันธ์และการใช้สื่อเพื่อชักจูงใจ ส่งผลทางจิตวิทยาและเกิดค่านิยมต่อกลุ่มนักดื่มหน้าใหม่ ได้แก่ กลุ่มสตรีกลุ่มเด็กและวัยรุ่น เป็นต้น นอกจากนี้จะเห็นได้ว่า ส่วนการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่เกี่ยวข้องยังขาดการบังคับใช้อย่างต่อเนื่อง ดังนั้นเพื่อทราบถึงมาตรการต่างๆ ที่ใช้ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และทราบสภาพถึงสาเหตุของการกระทำผิดตามกฎหมาย และทราบกลไกและวิธีการในการกำกับควบคุมเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ จากหน่วยงานกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะทำให้ประชาชนทั่วไปมีความเข้าใจที่ถูกต้องในมาตรการทางกฎหมายนี้ อันจะส่งผลให้กฎหมายมีประสิทธิผลและบังคับใช้ได้ อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษามาตรการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ในอำเภอเมืองเชียงใหม่

2.2 เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ในอำเภอเมืองเชียงใหม่

2.3 เพื่อได้ข้อเสนอแนะ แนวทางการแก้ไข้ปัญหา อุปสรรคการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551

3. ขอบเขตของการวิจัย

3.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยเน้นศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กฎหมายต่างๆ ตำรา หนังสือ บทความทางวิชาการ แนวคำพิพากษาของศาล

3.2 ขอบเขตด้านประชากร ประชากรและกลุ่มเป้าหมาย มีดังนี้

3.2.1) เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ในจังหวัดเชียงใหม่

3.2.2) ประชาชน ประกอบไปด้วย

กลุ่มแรก ได้แก่ ประชาชนทั่วไป นักเรียน นักศึกษาในอำเภอเมืองเชียงใหม่ และกลุ่มที่สอง ได้แก่ ร้านค้า สถานบริการในอำเภอเมือง เชียงใหม่ เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการใช้แบบสอบถาม โดยมีกลุ่มตัวอย่างคำนวณจากประชากรทั้งสองกลุ่มได้จำนวนตัวแทนของแต่ละกลุ่มเป้าหมาย คือ จำนวน 400 ชุดและ 350 ชุด ตามลำดับ

3.3 ขอบเขตด้านพื้นที่ กำหนดเฉพาะในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

4. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

4.1 ได้ทราบถึงมาตรการต่างๆ ตลอดจนวิธีการและกลไกที่ใช้เพื่อควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ในพื้นที่อำเภอเมือง เชียงใหม่

4.2 ได้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคที่เกิดจากการบังคับใช้กฎหมายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในพื้นที่อำเภอเมืองเชียงใหม่

4.3 ได้ข้อเสนอแนะ ตลอดจนแนวทางการแก้ไขปัญหาลดอุปสรรคของการบังคับใช้กฎหมาย พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551

5. วิธีดำเนินการวิจัย

5.1 รูปแบบการทำวิจัย เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีวิธีดำเนินการ ดังนี้

5.1.1 วิจัยเอกสาร (Documentary Research) ได้แก่

แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ ประกอบไปด้วย กฎหมายต่างๆ คำพิพากษาของศาล กฎกระทรวง ประกาศกระทรวง ระเบียบข้อบังคับ แนวปฏิบัติของหน่วยงานต่างๆ และเจ้าหน้าที่เกี่ยวข้อง

แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ ประกอบไปด้วย หนังสือ ตำรา งานวิจัย บทความทางวิชาการ ข้อมูลสถิติต่างๆ หมายเหตุท้ายคำพิพากษาของศาล

5.1.2 สัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview) ด้วยการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายนี้ โดยคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลแบบเจาะจง

5.1.3 แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นสองกลุ่มได้แก่ แบบสอบถามกลุ่มประชาชน นักเรียน นักศึกษา และกลุ่มร้านค้า สถานบริการ

5.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่

5.2.1 เจ้าหน้าที่ ที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้ 1. รองผู้อำนวยการกองควบคุมและป้องกันโรคที่ 10 เชียงใหม่ 2. สารวัตรป้องกันและปราบปรามสถานีตำรวจภูธรแม่ปิง เชียงใหม่ 3. เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ชำนาญการ กองควบคุมและป้องกันโรคที่ 10 เชียงใหม่ 4. สารวัตรป้องกันและปราบปรามสถานีตำรวจภูธรเมือง เชียงใหม่ 5. เลขานุการคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จังหวัดเชียงใหม่ 6. รองผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดเชียงใหม่ 7. ผู้ประสานงานเครือข่ายความร่วมมือเพื่อแก้ไขปัญหาเหล้า บุหรี่และอุบัติเหตุในจังหวัดเชียงใหม่ 8. นายอำเภอเมืองเชียงใหม่ 9. อำเภอเมืองเชียงใหม่ 10. อัยการจังหวัดเชียงใหม่ 11. ชมรมสถานบริการ จังหวัดเชียงใหม่ 12. ผู้อำนวยการสำนักงานควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ 13. ประธานคณะกรรมการยกย่องพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

5.2.2 ประชากรกลุ่มประชาชน นักเรียน นักศึกษา และกลุ่มร้านค้า สถานบริการ ทั้งนี้ อำเภอเมือง เชียงใหม่มีประชากรทั้งสิ้น 369,460 คน (พ.ศ. 2553) ความหนาแน่นของประชากร 1768 .11 คน/ตารางกิโลเมตร โดยมีจำนวนประชากรกลุ่มเป้าหมายที่มีอายุ 18-60 ปี มีจำนวน 150,000 คนส่วนจำนวนร้านค้าและสถานบริการกลุ่มเป้าหมายมีจำนวน 2,000 แห่ง การเก็บข้อมูลจากกลุ่มประชากรดังกล่าว ใช้การกำหนดขนาดของตัวอย่าง (Sample Size Determination) ของ Yamane (ยามาเน) คำนวณได้จำนวนของแบบสอบถามกลุ่มที่หนึ่ง (ประชาชน) จำนวน 400 ชุด และกลุ่มที่สอง (ร้านค้า สถานบริการ) จำนวน 350 ชุด

5.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งสามวิธี ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ โดยนำข้อมูลที่ได้จากศึกษาเอกสาร มาแยกแยะและสรุปหาสาระสำคัญตามขอบเขตเนื้อหาโดยเฉพาะอย่างยิ่งในพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551

ส่วนข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ใช้วิธีวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ทั้งนี้ในการวิเคราะห์จะนำเอาข้อมูลที่ได้มาทั้งหมด จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก จากแบบสอบถาม และจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง มาใช้วิเคราะห์ประกอบกันตามประเด็นหัวข้อที่กำหนดไว้ตามวัตถุประสงค์ในลักษณะของการประสมประสานข้อมูลเข้าด้วยกัน โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ตามขอบเขตที่กำหนดไว้

6. สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย เรื่องมาตรการและการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 : กรณีศึกษาในอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ มีดังต่อไปนี้

6.1 มาตรการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 มีมาตรการสำคัญๆ คือ มาตรการให้ปฏิบัติ และมาตรการห้ามปฏิบัติ

6.1.1 มาตรการให้ปฏิบัติ กำหนดให้ผู้ผลิตหรือผู้นำเข้า ต้องจัดให้มีบรรจุภัณฑ์ฉลาก พร้อมทั้งข้อความคำเตือนสำหรับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ผลิตหรือนำเข้า ทั้งนี้ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการควบคุมประกาศ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการและประกาศในราชกิจจานุเบกษา นอกจากนี้อาจให้มีการปฏิบัติอื่นตามที่คณะกรรมการควบคุมกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

6.1.2 มาตรการห้ามปฏิบัติ มีลักษณะเป็นทั้งข้อห้าม มีทั้งการห้ามโดยเด็ดขาด กับ การห้ามที่ไม่เด็ดขาด กล่าวคือ มีมาตรการเกี่ยวกับขาย มีมาตรการเกี่ยวกับการบริโภค (ดื่ม) และมีมาตรการด้านการโฆษณาประชาสัมพันธ์ ได้แก่

1) มาตรการด้านจำกัดการขาย

1.1) การจำกัดการขาย เกี่ยวกับสถานที่ : กำหนด ห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่หรือบริเวณดังต่อไปนี้ (1) วัดหรือสถานที่สำหรับปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนา (2) สถานบริการสาธารณสุขของรัฐ สถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลและร้านขายยาตามกฎหมายว่าด้วยยา (3) สถานที่ราชการ ยกเว้นบริเวณที่จัดไว้เป็นร้านค้าหรือสโมสร (4) หอพักตามกฎหมายว่าด้วยหอพัก (5) สถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ (6) สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง หรือร้านค้าในบริเวณสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง (7) สวนสาธารณะของทางราชการที่จัดไว้เพื่อการพักผ่อนของประชาชนโดยทั่วไป และ (8) สถานที่อื่นที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

1.2) การจำกัดการขาย เกี่ยวกับวันเวลา : ห้ามมิให้ผู้ใดขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวันหรือเวลาที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ ทั้งนี้ พบว่าได้มีการประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี (ฉบับที่ 2) เรื่อง กำหนดวันห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ว่า ห้ามมิให้ผู้ใดขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา และวันเข้าพรรษา ยกเว้นการขายในโรงแรมตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรม

1.3) การจำกัดการขายเกี่ยวกับบุคคล : ห้ามมิให้ผู้ใดขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก่ บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ กับบุคคลที่มีอาการมึนเมาจนครองสติไม่ได้

1.4) การจำกัดการขาย เกี่ยวกับ*วิธีการขาย* : ห้ามมิให้ผู้ใดขายเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์โดยวิธีการหรือในลักษณะ ดังต่อไปนี้ (1) ใช้เครื่องขายอัตโนมัติ (2) การเช่าขาย (3) การลดราคาเพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมการขาย (4) ให้หรือเสนอให้สิทธิในการเข้าชมการแข่งขัน การแสดง การให้บริการการชิงโชคการชิงรางวัล หรือสิทธิประโยชน์อื่นใดเป็นการตอบแทนแก่ผู้ซื้อเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ หรือแก่ผู้นำเข้าหรือสลากหรือสิ่งอื่นใดเกี่ยวกับเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์มาแลกเปลี่ยนหรือแลกซื้อ (5) โดยแจก แถม ให้ หรือแลกเปลี่ยนกับเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ หรือกับสินค้าอื่น หรือการให้บริการอย่างอื่นแล้วแต่กรณี หรือแจกจ่ายเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ในลักษณะเป็นตัวอย่างของเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ หรือเป็นการจูงใจสาธารณชนให้บริโภคเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ รวมถึงการกำหนดเงื่อนไขการขายในลักษณะที่เป็นการบังคับซื้อเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์โดยตรงหรือทางอ้อม (6) โดยวิธีหรือลักษณะอื่นใดตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ

2) มาตรการจำกัดบริโภค

ห้ามมิให้ผู้ใดบริโภคเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ในสถานที่หรือบริเวณดังต่อไปนี้ (1) วัดหรือสถานที่สำหรับปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนา เว้นแต่เป็นส่วนหนึ่งของพิธีกรรมทางศาสนา (2) สถานบริการสาธารณสุขของรัฐ สถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลและร้านขายยาตามกฎหมายว่าด้วยยา ยกเว้นบริเวณที่จัดไว้เป็นที่พักส่วนบุคคล (3) สถานที่ราชการ ยกเว้นบริเวณที่จัดไว้เป็นที่พักส่วนบุคคล หรือสโมสร หรือการจัดเลี้ยงตามประเพณี (4) สถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ ยกเว้นบริเวณที่จัดไว้เป็นที่พักส่วนบุคคลหรือสโมสร หรือการจัดเลี้ยงตามประเพณี หรือสถานศึกษาที่สอนการผสมเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์และได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ (5) สถานบริการน้ำมันเชื้อเพลิงตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิงหรือร้านค้าในบริเวณสถานบริการน้ำมันเชื้อเพลิง (6) สวนสาธารณะของทางราชการที่จัดไว้เพื่อการพักผ่อนของประชาชนโดยทั่วไป (7) สถานที่อื่นที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ

3) มาตรการห้ามโฆษณา ได้แก่

3.1) การห้ามโฆษณาโดย

3.1.1) ห้ามมิให้ผู้ใดโฆษณาเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์

3.1.2) ห้ามมิให้ผู้ใด แสดงชื่อหรือเครื่องหมายของเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์อันเป็นการอวดอ้างสรรพคุณหรือชักจูงใจให้ผู้อื่นดื่มน้ำแอลกอฮอล์โดยตรงหรือโดยอ้อม

3.2) การโฆษณาที่กระทำได้

3.2.1) การโฆษณาหรือประชาสัมพันธ์ใดๆ โดยผู้ผลิตเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ทุกประเภทให้กระทำได้เฉพาะการให้ข้อมูลข่าวสารและความรู้เชิงสร้างสรรค์สังคมโดยไม่มีการปรากฏภาพของสินค้าหรือบรรจุภัณฑ์ของเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์นั้นเว้นแต่เป็นการปรากฏของภาพสัญลักษณ์ของ

เครื่องดีมแอลกอฮอล์ หรือสัญลักษณ์ของบริษัทผู้ผลิตเครื่องดีมแอลกอฮอล์นั้นเท่านั้น ทั้งนี้ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

6.2 มาตรการและการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดีมแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ในอำเภอเมือง เชียงใหม่ ข้อมูลจากแบบสอบถาม มีดังต่อไปนี้

กลุ่มที่หนึ่ง : ประชาชน นักเรียน นักศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีประสบการณ์เกี่ยวกับการดีมเครื่องดีมแอลกอฮอล์ เคยดีมถึงร้อยละ 89.4 โดยมีสาเหตุหรือเป็นแรงจูงใจให้ดีมมากที่สุดคือเพื่อน คิดเป็นร้อยละ 76.38 รองลงมาคือ หาซื้อง่าย ร้อยละ 25.46 สำหรับเครื่องดีมแอลกอฮอล์ ที่ดีมอยู่บ่อยๆ หรือเป็นประจำคือ เปียร์ คิดเป็นร้อยละ 63.78 รองลงมาคือ สุราต่างประเทศ ร้อยละ 39.63

การวิเคราะห์ข้อมูล เกี่ยวกับมาตรการต่างๆ ในพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดีมแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า กลุ่มตัวอย่างรู้จัก /ทราบถึงชื่อกฎหมายนี้ในระดับปานกลาง (รู้/ทราบมาบ้าง) คิดเป็นร้อยละ 59.3 โดยรู้จากช่องทางสื่อโทรทัศน์ วิชามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 68.24 รองลงมาคือจากสื่ออินเทอร์เน็ต ทางเว็บไซต์ ร้อยละ 39.89

สำหรับมาตรการตามกฎหมายนี้ที่ทราบ/พบเห็นมากที่สุดคือ มาตรการห้ามขาย คิดเป็นร้อยละ 60.89 ด้านช่องทาง/สื่อที่ทำให้ทราบ/พบ มาตรการห้ามขาย ห้ามดีม ห้ามโฆษณา คือทราบจากสื่อโทรทัศน์ วิชามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 64.30 รองลงมาคือทราบจากสื่อสติกเกอร์รณรงค์ตามสถานที่ต่างๆ ร้อยละ 50.92 การซื้อหาเครื่องดีมแอลกอฮอล์สามารถหาซื้อได้จากร้านของชำ/โชร่วย มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 58.79 รองลงมาคือ ร้านสะดวกซื้อที่เปิดตลอดวันร้อยละ 35.17 มาตรการห้ามดีม ด้านสถานที่ห้ามดีมเครื่องดีมแอลกอฮอล์นั้น กลุ่มตัวอย่างทราบถึงมาตรการดังกล่าวคิดเป็นร้อยละ 91.34 โดยมีความเห็นต่อ มาตรการห้ามดีมว่า ส่งผลต่อสังคมคือทำให้อุบัติเหตุลดลงมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 66.67 รองลงมาคือ ทำให้การทะเลาะวิวาทลดลง ร้อยละ 63.52

มาตรการในกฎหมายนี้ที่มีผลทำให้คนดีมเครื่องดีมแอลกอฮอล์ลดลง คือ มาตรการห้ามขายในวันสำคัญทางศาสนา เช่น วันเข้าพรรษา วันวิสาขบูชา คิดเป็นร้อยละ 58.27 รองลงมาคือมาตรการห้ามดีมในสถานที่ที่กำหนดคิดเป็นร้อยละ 42.78 และมาตรการห้ามโฆษณาร้อยละ 41.73

ด้านมาตรการห้ามโฆษณาหรือ แสดงชื่อ /เครื่องหมาย ของเครื่องดีมแอลกอฮอล์ กลุ่มตัวอย่างถึงร้อยละ 80.31 เห็นด้วยกับการห้ามโฆษณา โดยมีจำนวนร้อยละ 79.30 เคยพบเห็นป้ายที่แสดงถึงชื่อ เครื่องหมายของเครื่องดีมแอลกอฮอล์ตามถนน หน้าร้านค้า สถานบริการ และป้ายที่พบเห็นดังกล่าวนี้กลุ่มตัวอย่าง เห็นว่า เป็นป้ายโฆษณาที่ห่อหรือเครื่องดีมแอลกอฮอล์โดยตรง ชัดเจนมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 45.14 และเห็นว่า เป็นป้ายโฆษณาที่ห่อหรือเครื่องดีมแอลกอฮอล์โดยอ้อม ร้อยละ 33.07 ป้ายเหล่านี้เมื่อพบหรือเห็นแล้ว คิดว่าเป็นการชักจูงใจให้อยาก

ดื่มหรือไม่ พบว่าร้อยละ 41.21 เห็นว่าเป็นการชักจูงใจให้ดื่มอีกรูปแบบหนึ่ง เพราะเห็นแล้วจำจดถึงชื่อ/เครื่องหมายได้ และร้อยละ 32.02 เห็นว่าเป็นการแสดงให้เห็นว่าสถานที่นั้นๆ มีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จำหน่าย

การวิเคราะห์ข้อมูล เกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมาย ในอำเภอเมือง เชียงใหม่ พบว่ามีการบังคับใช้เป็นบางครั้ง จะเน้นเฉพาะช่วงเทศกาลวันหยุดสำคัญๆ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 49.61 ส่วนการบังคับใช้เป็นประจำสม่ำเสมอไม่ค่อยบังคับใช้ ได้ผลเท่ากันคือ ร้อยละ 21.52 เจ้าหน้าที่ที่มีบทบาทสำคัญที่สุดในการบังคับใช้กฎหมายคือ ตำรวจ คิดเป็นร้อยละ 72.97 สำหรับวิธีการในการบังคับใช้กฎหมายนี้ควรปฏิบัติโดยเน้น มาตรการตรวจและจับกุมผู้กระทำความผิดอย่างจริงจังมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 56.17 รองลงมาได้แก่ เน้นตรวจพิกัดเมาแล้วขับที่ยานพาหนะร้อยละ 46.98 เน้นด้านการห้ามขายในวันหยุดสำคัญๆ เช่น วันสำคัญทางศาสนา ร้อยละ 40.94 เน้นรณรงค์ให้ความรู้ด้านกฎหมายแก่ประชาชน ร้านค้า สถานบริการร้อยละ 38.84 ส่วนการเน้นห้ามโฆษณาร้อยละ 31.23

สำหรับความเหมาะสมของโทษในความผิดต่างๆ ในกฎหมายนี้ ได้แก่ ความผิดฐานขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่ห้ามขาย พบว่ากลุ่มตัวอย่างเห็นว่า เหมาะสมดีแล้ว คิดเป็นร้อยละ 84.78 ส่วนความผิดฐานโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เห็นว่าเหมาะสมดีแล้ว ร้อยละ 79.79

ความเหมาะสมของพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 อยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 54.33

กลุ่มที่สอง : ร้านค้าและสถานบริการ

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า มีประเภทของสถานบริการเป็นสถานบริการ (มีใบอนุญาต) ประเภทที่ 5 มากที่สุดคือ ร้อยละ 33.14 ประเภทของกิจการที่ไม่เป็นสถานบริการ พบว่าเป็นร้านขายของชำ (โชร่วย) และมีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จำหน่ายมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 26.57

ข้อมูลเกี่ยวกับมาตรการต่างๆ ในพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า มาตรการที่พบเห็น มากที่สุดคือ มาตรการห้ามขาย คิดเป็นร้อยละ 54.28 รองลงมาคือ มาตรการห้ามโฆษณาร้อยละ 32.86 มาตรการห้ามขาย ห้ามดื่มห้ามโฆษณาที่มีผลต่อยอดขายหรือไม่ พบว่า ไม่มีผลต่อยอดขายคิดเป็นร้อยละ 53.71 และกลุ่มตัวอย่างทราบว่า มีกฎหมายห้ามขายแก่เด็ก เยาวชนและคนเมา ถึงร้อยละ 92.86 และไม่เคยขายให้แก่เด็ก เยาวชน คิดเป็นร้อยละ 61.43 ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรการห้ามส่งเสริมการขายโดยการลด แลก แจก แถม ให้รางวัล ชิงโชค กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 57.14 ไม่เห็นด้วยคิดเป็นร้อยละ 42.86 นอกจากนี้ยังมีความเห็นด้วย กับการที่กฎหมายห้ามโฆษณาหรือแสดงชื่อเครื่องหมายของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์คิดเป็นร้อยละ 50.00 ไม่เห็นด้วยกับการห้ามโฆษณา ร้อยละ 46.00

คำถามเกี่ยวกับป้ายโฆษณาว่า ในร้านหรือสถานบริการมีป้ายโฆษณา/แสดงชื่อเครื่องหมายหรือไม่ และใครจัดทำนั้น พบว่า ในร้านหรือสถานบริการมีป้ายดังกล่าวโดยมีผู้อื่นจัดทำมาให้ติด/แสดง คิดเป็นร้อยละ 44.29 สำหรับประเภทของป้าย พบว่าเป็นป้ายชื่อร้านคิดเป็นร้อยละ 35.43 เป็นป้ายกล่องไฟร้อยละ 33.14 และเป็นป้ายคัดเอาท์ / ไลน์ร้อยละ 22.00 ส่วนความรู้เกี่ยวกับรายละเอียดเรื่องข้อกําหนดที่กฎหมายอนุญาตเกี่ยวกับป้ายหรือการโฆษณา / แสดงชื่อ / เครื่องหมายของเครื่องหมายการค้าแอลกอฮอล์นั้น กลุ่มตัวอย่างทราบจากการชี้แจงของบริษัทจำหน่ายสุราคิดเป็นร้อยละ 44.28 และทราบจากการชี้แจงของตำรวจร้อยละ 29.15 ส่วนร้อยละ 26.29 ไม่ทราบถึงรายละเอียดข้อกฎหมายอนุญาตเกี่ยวกับป้ายโฆษณา

ข้อมูลเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายนี้ ในอำเภอเมือง เชียงใหม่ โดยกลุ่มร้านค้าและสถานบริการ พบว่า มีการบังคับใช้เป็นบางครั้ง จะเน้นเฉพาะช่วงเทศกาลวันหยุดสำคัญๆ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 42.86 เจ้าหน้าที่ที่มีบทบาทสำคัญมากที่สุดคือ ตำรวจ คิดเป็นร้อยละ 72.97 สำหรับวิธีการบังคับใช้กฎหมายนี้ ควรปฏิบัติโดยเน้นการรณรงค์ ให้ความรู้แก่ประชาชน ร้านค้าสถานบริการมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 62.00 ควรเน้นตรวจพิกัดแล้วขับขี่ยานพาหนะร้อยละ 58.86 เน้นการห้ามขายในวันหยุดสำคัญ เช่น วันสำคัญทางศาสนาร้อยละ 54.00 ด้านความพึงพอใจในการบังคับใช้กฎหมายของเจ้าหน้าที่นั้น พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจร้อยละ 49.71 ไม่พึงพอใจร้อยละ 21.14 ความเหมาะสมของโทษในความผิดต่างๆ ของกฎหมายนี้ ได้แก่ ความผิดฐานขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่ห้ามขาย พบว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นว่า เหมาะสมดีแล้วคิดเป็นร้อยละ 88.86 ส่วนในความผิดฐานโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เห็นว่า เหมาะสมดีแล้ว คิดเป็นร้อยละ 63.43

6.3 สภาพปัญหาและอุปสรรคของการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

6.3.1 สภาพทั่วไปการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551

มีนโยบายการบริหารราชการของผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ (หม่อมหลวงปนัดดา ดิสกุล) อยู่ 4 ด้านที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ข้อ 2 การจัดระเบียบสังคม โดยมีดำเนินการในสองระดับ คือ ระดับนโยบาย และระดับปฏิบัติ

ระดับนโยบาย มีการจัดตั้งคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัด และการประชุมคณะกรรมการระดับจังหวัด มีผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะประธานคณะกรรมการระดับจังหวัด เป็นผู้กำกับดูแลและกำหนดมาตรการต่างๆ ที่เหมาะสมต่อการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในจังหวัดเชียงใหม่

ระดับปฏิบัติ ได้แก่ “รณรงค์ - ตรวจเตือนเฝ้าระวัง - การตรวจตราและจับกุม - การดำเนินคดี”

การรณรงค์ เป็นมาตรการเริ่มต้น ภายหลังจากกฎหมายได้เริ่มใช้บังคับใหม่ๆ ในระยะแรก มีการรณรงค์ในแง่การประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับข้อกฎหมายตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ แก่ร้านค้าและสถานประกอบการต่างๆ โดยเริ่มตั้งแต่ก่อนกฎหมายจะบังคับใช้ โดยมีการประชาสัมพันธ์รับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้เสีย และภายหลังจากกฎหมายมีผลบังคับใช้แล้ว จึงมีการประชาสัมพันธ์ทำความเข้าใจหรือการสื่อสารไปยังกลุ่มร้านค้าและผู้ประกอบการสถานบริการที่มีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จำหน่ายอยู่ในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่และอำเภอรอบนอก เพื่อให้เข้าใจกับเนื้อหากฎหมายที่เกี่ยวกับการจำหน่าย และการโฆษณาประชาสัมพันธ์ที่กฎหมายห้าม นอกจากนี้ยังมีการจัดสัมมนาตลอดจนอบรมให้ความรู้แก่ผู้เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นร้านค้า ผู้ประกอบการสถานบริการ นอกจากนี้ในแง่ของเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายนี้ได้มีการจัดอบรมให้ความรู้ด้านกฎหมายนี้โดยสำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ได้แก่ การฝึกอบรมหลักสูตรพัฒนาศักยภาพพนักงานเจ้าหน้าที่ตำรวจ 9 ภาคและกรุงเทพมหานคร ในการเฝ้าระวังและการบังคับใช้ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 รุ่นที่ 1-10 ระหว่างวันที่ 28 เมษายน 2554 - 21 กรกฎาคม 2554 ดังนั้นการรณรงค์ประชาสัมพันธ์จึงเป็นมาตรการเริ่มต้น เพื่อสร้างกระแสการรับรู้ร่วมกันในกลุ่มร้านค้า สถานบริการและประชาชน โดยทั่วไปในพื้นที่ให้ตระหนักรู้และเข้าใจร่วมกัน ถึงสภาพการณ์ทางข้อกฎหมายต่างๆ

การตรวจเดือน นับเป็นมาตรการอีกขั้นหนึ่งก่อนบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง กล่าวคือ เจ้าหน้าที่ตามกฎหมายนี้ ได้แก่ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขจังหวัด ปลัดจังหวัด นายอำเภอ สรรพสามิต เจ้าหน้าที่ตำรวจ เป็นต้น ได้ร่วมกันลงพื้นที่ในอำเภอเมือง เพื่อตรวจเดือนร้านค้าและสถานบริการที่มีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ภายหลังจากการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ทราบข้อกฎหมายต่างๆ แล้ว ในระยะต่อมาก่อนจะมีเทศกาลงานสำคัญหรือวันหยุดสำคัญต่างๆ เจ้าหน้าที่จะมีการเข้าตรวจเยี่ยมร้านค้าและสถานบริการเพื่อตรวจสอบถึงการปฏิบัติตามข้อกฎหมายที่ได้ประชาสัมพันธ์ไปแล้ว นอกจากนี้ได้มีการจัดตั้งช่องทางในการร้องเรียนเสนอปัญหาการกระทำผิดต่างๆ ได้ทาง จดหมาย โทรศัพท์และเว็บไซต์ ทั้งของส่วนจังหวัดและส่วนกลาง นอกจากนี้เจ้าหน้าที่ตำรวจได้ดำเนินการตามนโยบายจัดระเบียบสังคม ร่วมกันลงพื้นที่เพื่อตรวจสถานบริการต่างๆ ในเขตเมืองเชียงใหม่ ทุกคืนวันศุกร์ เพื่อบังคับใช้กฎหมายร่วมกันหลายฉบับ ได้แก่ กฎหมายสถานบริการ กฎหมายสุรา กฎหมายจราจร เพื่อป้องกันและป้องปรามปัญหาที่เกี่ยวข้องจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ แบบบูรณาการ เรียกเป็นวลีว่า “เด็ก-ยา-เวลา-โป๊” ซึ่งจะเน้นการเปิดปิดสถานบริการ การตรวจบัตรประชาชนมิให้เด็กเยาวชนเข้าไปใช้บริการ การตรวจระดับแอลกอฮอล์ การมั่วสุมเสพยาเสพติด ตลอดจนการแสดงลามกอนาจาร

การตรวจตราและจับกุม พบว่า มีการดำเนินงานบังคับใช้กฎหมายแบบร่วมกันของเจ้าพนักงานตามกฎหมายนี้ (Integration) โดยผ่านกลไกระดับจังหวัด เมื่อมีการประชุมคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัดแล้ว ในห้วงระยะเวลาก่อนมีวันหยุดสำคัญหรือช่วงเทศกาลต่างๆ อาทิ วันหยุดสำคัญทางศาสนา วันหยุดสิ้นปีและขึ้นปีใหม่ หรือช่วงเทศกาลสงกรานต์ เจ้าหน้าที่ซึ่งประกอบไปด้วย ตำรวจ เจ้าหน้าที่สรรพสามิต เจ้าหน้าที่สาธารณสุขจังหวัด นายอำเภอ เจ้าหน้าทีเทศบาล นิติกรสำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตลอดจนองค์กรเอกชนได้แก่ เครือข่ายเยาวชนเฝ้าระวังภัยแอลกอฮอล์ 7 สถาบัน เครือข่ายงดเหล้า ร่วมกันเป็นคณะทำงานเพื่อเข้าตรวจตราและดำเนินคดีกับผู้ฝ่าฝืนกฎหมายนี้ และดำเนินคดีโดยเจ้าหน้าที่ตำรวจต่อไป

สำหรับข้อมูล จากแบบสอบถามกลุ่มประชาชน พบว่า มีการบังคับใช้กฎหมายโดยการตรวจจับร้านค้าและสถานบริการอยู่ในระดับ “ใช้เป็นบางครั้ง จะเน้นเฉพาะช่วงเทศกาลและวันหยุดสำคัญๆ ” มากที่สุด (ร้อยละ 49.61) สอดคล้องกับแบบสอบถามกลุ่มร้านค้าและสถานบริการที่ตอบในระดับเดียวกัน (ร้อยละ 42.86)

การดำเนินคดี พบว่า ข้อมูลคดีความผิดตามกฎหมายนี้ยังไม่มีการรวบรวมอย่างเป็นระบบ กล่าวคือ ในด้านพนักงานสอบสวน (ตำรวจ) ในพื้นที่อำเภอเมือง ประกอบไปด้วย สถานีตำรวจภูธรเมือง สถานีตำรวจภูธรแม่ปิง สถานีตำรวจภูธรช้างเผือก สถานีตำรวจภูธรภูผาคีรี โดยปกติจะเน้นมาตรการด้านการตรวจเตือนพื้นที่รับผิดชอบ การจับกุมและดำเนินคดีนั้น มักจะเกิดขึ้นในช่วงเทศกาลสำคัญๆ ของเมืองเชียงใหม่ ได้แก่ เทศกาลลอยกระทง เทศกาลปีใหม่ และเทศกาลสงกรานต์

6.3.2 ปัญหาและอุปสรรคของการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

1) ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายที่ยังขาดความต่อเนื่องจริงจังและไม่มีความสม่ำเสมอ

พบว่า กฎหมายนี้ มักจะมีการบังคับใช้อย่างจริงจังในช่วงเทศกาลที่มีวันหยุดสำคัญ เช่น ในช่วงสงกรานต์ สภาพปัญหาดังกล่าวส่วนหนึ่งมาจาก การที่กฎหมายกำหนดให้มีเจ้าหน้าที่จากหลายหน่วยงานเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติการตามกฎหมาย ได้แก่ ข้าราชการกระทรวงสาธารณสุข ข้าราชการกระทรวงศึกษาธิการ ข้าราชการกระทรวงมหาดไทย ข้าราชการสังกัดเทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล ข้าราชการสรรพสามิต ศุลกากร และตำรวจชั้นสัญญาบัตรเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายนี้ ในส่วนพนักงานเจ้าหน้าที่โดยเฉพาะตำรวจมีภาระหน้าที่ในการบังคับใช้ตามกฎหมายอื่นๆ ค่อนข้างมากและมองว่า กฎหมายนี้มิใช่กฎหมายที่จัดการกับอาชญากรรมโดยตรง แต่เป็นกฎหมายที่ช่วยลดการเกิดอาชญากรรมเมื่อกฎหมายนี้ใช้บังคับจึงต้องรอการประสานความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่างๆ ในการบังคับใช้ (ตรวจจับดำเนินคดี) ทำให้เกิดปัญหาขึ้นตอนต้นว่า ไม่มีหน่วยงานใดเป็นผู้นำในการปฏิบัติหรือ

การขาดเจ้าภาพ แต่เมื่อมีการประสานความร่วมมือของหน่วยงานต่างๆ แล้วการขาดเจ้าภาพก็ลดลง แต่ในแง่การปฏิบัติยังต้องถือว่าขาดการบังคับใช้อย่างจริงจังจึงสม่ำเสมอ สอดคล้องกับผลการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามประชาชนนักเรียนนักศึกษาและร้านค้าสถานบริการที่ตอบว่า “มีการบังคับใช้กฎหมายนี้เป็นบางครั้ง จะเน้นเฉพาะช่วงเทศกาลวันหยุดสำคัญๆ” มากที่สุดร้อยละ 49.61 และร้อยละ 42.86 ตามลำดับ

2) ปัญหาการทำสำนวนคดีของพนักงานสอบสวน (ตำรวจ)

ในระยะแรกที่กฎหมายเริ่มบังคับใช้ เจ้าหน้าที่ตำรวจยังไม่มีความชำนาญเนื่องจากเป็นกฎหมายใหม่ แม้มีการอบรมให้ความรู้บ้าง แต่ในทางปฏิบัติพบว่า ยังมีไม่แนวทางการทำสำนวนคดีหรือคู่มือการทำสำนวน ตลอดจนไม่มีบรรทัดฐานคำพิพากษาของศาล จึงทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจยังไม่มีความมั่นใจในการทำคดี ข้อมูลที่ได้จากเจ้าหน้าที่ตำรวจในการบังคับใช้กฎหมายระยะแรกมักใช้บังคับตามกฎหมายควบคุมสุราอื่นๆ เช่นพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 โดยการจับและส่งฟ้องต่อศาลแขวงในความผิดเกี่ยวกับการจำหน่ายสุราเกินเวลากำหนด การดื่มสุราเกินเวลากำหนด เป็นต้น ปัจจุบันปัญหาดังกล่าวคลี่คลายลงบ้างแล้ว โดยสำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้จัดอบรมความรู้เกี่ยวกับการทำสำนวนคดีให้แก่ตำรวจทั่วประเทศ และจากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ตำรวจ พบว่า การทำสำนวนพนักงานสอบสวนที่ทำงานด้านนี้มาบ้างแล้วนั้นไม่เป็นปัญหานักใจด้านการทำสำนวน เพียงแต่เกรงประเด็นปัญหาความเห็นข้อกฎหมายจะเขียนอย่างไร

6.3.3 ปัญหาการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

เนื่องจากพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ได้กำหนดให้มีพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายนี้อยู่ในหลายหน่วยงาน โดยในระดับปฏิบัติการ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายนี้ (ในระดับจังหวัด) พบว่า มีกำหนดเจ้าหน้าที่ในพื้นที่ถึง 8 หน่วยงาน ดังนั้นเมื่อมีการทำงานลงพื้นที่หรือการจับกุมดำเนินคดี ต้องร่วมกันเป็นที่มงานทำให้ต้องประสานงานกันมาก

ข้อมูลจากแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ ทำให้ทราบความเหมาะสมต่อกฎหมายนี้ โดยเห็นว่า พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 เป็นกฎหมายที่ดี เพียงแต่ยังขาดการประสานงานและการติดตามงานของเจ้าหน้าที่อยู่บ้าง โดยการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับการปฏิบัติบังคับใช้ พบว่า มีเจ้าหน้าที่สำคัญ ได้แก่ ตำรวจสรรพสามิต สาธารณสุข และผู้ว่าราชการจังหวัด ตามลำดับ เห็นได้ว่า บทบาทของเจ้าหน้าที่ตำรวจได้รับการคาดหวังในการบังคับใช้กฎหมายนี้สูง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะอำนาจการสืบสวนสอบสวนจับกุมและดำเนินคดีอาญาที่คนส่วนใหญ่รับทราบคือ ตำรวจ ดังนั้น ตำรวจจึงเป็นเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายแทบทุกฉบับ แต่ในกฎหมายนี้มีพนักงานเจ้าหน้าที่จากหลายหน่วยงานร่วมกันเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติตามกฎหมายนี้ ซึ่งในขั้นดำเนินการลงพื้นที่เพื่อตรวจตราหรือจับกumnั้น จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือและประสานงานกันจากหลายฝ่าย ย่อมเป็นธรรมดาที่อาจมี

ปัญหาเกี่ยวกับการประสานงานกัน เช่น อาจมีปัญหาเรื่องการออกใบอนุญาตขายสุราที่กำหนดให้สรรพสามิตเป็นผู้ออกใบอนุญาตขายรายย่อยนั้น มีความเห็นว่า สามารถออกใบอนุญาตได้โดยง่าย เมื่อได้ใบอนุญาตไปจำหน่ายสุราแล้วการกำกับดูแลอาจไม่ทั่วถึง โดยเฉพาะในการจับกุมเกี่ยวกับการขายผิดใบอนุญาตหรือผิดประเภทไปจากใบอนุญาตที่ได้นั้น ควรให้หน่วยงานที่ออกใบอนุญาต (สรรพสามิต) เป็นหลักในการดำเนินการแม้ว่าตำรวจจะเป็นเจ้าพนักงานด้วยก็ตาม แต่ด้วยภารกิจของตำรวจซึ่งมีมากมายทำให้ไม่สามารถบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการผิดใบอนุญาตดังกล่าวได้อย่างทั่วถึง โดยเฉพาะผู้ค้ารายย่อยหรือร้านเหล้าตอง

อย่างไรก็ตาม ประเด็นการประสานงานระหว่างหน่วยงานผู้ปฏิบัตินี้ ในพื้นที่อำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ในช่วงที่มีเทศกาลหรือวันหยุดสำคัญต่างๆ พบข้อมูลว่า มีการทำงานเป็นทีมงานร่วมกันเป็นอย่างดีโดยภายหลังจากมีการประชุมระดับจังหวัด ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ได้มีนโยบายและสั่งการในเรื่องการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นั้น การทำงานประสานกันในการลงพื้นที่ในอำเภอเมือง เชียงใหม่ อยู่ในระดับน่าพอใจ เนื่องจากมีการประสานผู้ปฏิบัติงานเป็นทีมงาน ได้แก่ เทศบาล ตำรวจ สรรพสามิต สาธารณสุขจังหวัด สำนักงานป้องกันและควบคุมโรคที่ 10 สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด และองค์กรเอกชนภาคประชาชน ได้แก่ เครือข่ายองค์กรงดเหล้า องค์กรเครือข่ายความร่วมมือเพื่อแก้ไขปัญหาเหล้าบุหรี่และอุบัติเหตุจังหวัดเชียงใหม่ เครือข่ายเยาวชนนักศึกษา 7 สถาบัน ได้ร่วมกันทำงานอย่างเข้มแข็งในการร่วมกันบังคับใช้กฎหมายในช่วงเทศกาลสำคัญๆ ที่ผ่านมา

6.3.4 ปัญหาความเข้าใจและการตีความข้อกฎหมายเรื่องการโฆษณา ในมาตรา 32

ข้อมูลที่ได้ พบว่า มีประเด็นที่เป็นปัญหา ข้อกฎหมาย เกี่ยวกับการโฆษณา โดยใน มาตรา 32 ที่ว่า “ห้ามมิให้ผู้ใดโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือแสดงชื่อหรือเครื่องหมายของ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์อันเป็นการอวดอ้างสรรพคุณหรือชักจูงใจให้ผู้อื่นดื่มโดยตรงหรือโดยอ้อม

การโฆษณาหรือประชาสัมพันธ์ใดๆ โดยผู้ผลิตเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทุกประเภท ให้กระทำได้เฉพาะการให้ข้อมูลข่าวสาร และความรู้เชิงสร้างสรรค์สังคม โดยไม่มีการปรากฏภาพของสินค้าหรือบรรจุภัณฑ์ของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นั้น เว้นแต่เป็นการ ปรากฏของภาพสัญลักษณ์ของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หรือสัญลักษณ์ของบริษัทผู้ผลิตเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นั้นเท่านั้น ทั้งนี้ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

บทบัญญัติในวรรคหนึ่งและวรรคสอง มิให้ใช้บังคับกับการโฆษณาที่มีต้นกำเนิดนอกราชอาณาจักร”

ประเด็นข้อกฎหมายอยู่ที่ วรรคแรก ของมาตราดังกล่าว กล่าวคือ ข้อความที่บัญญัติว่า

“ห้ามมิให้ผู้ใดโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือแสดงชื่อหรือเครื่องหมายของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อันเป็นการอวดอ้างสรรพคุณหรือชักจูงใจให้ผู้อื่นดื่มโดยตรงหรือโดยอ้อม.....”

โดยเจ้าหน้าที่ที่บังคับใช้กฎหมายโดยเฉพาะ ตั้งแต่ เจ้าหน้าที่ตำรวจ อัยการและศาล นักวิชาการ มีความเห็นว่า ข้อความดังกล่าวมีความหมายอย่างไรกันแน่ แยกพิจารณาได้ดังนี้

ฝ่ายที่หนึ่ง เห็นว่า คำว่า “โฆษณา” เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ต้องประกอบด้วยการอวดอ้างสรรพคุณหรือชักจูงใจให้ผู้อื่นดื่มโดยตรงหรือโดยอ้อม

ฝ่ายที่สอง เห็นว่า “โฆษณา” เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ไม่จำเป็นต้องประกอบด้วยการอวดอ้างสรรพคุณหรือชักจูงใจให้ผู้อื่นดื่มโดยตรงหรือโดยอ้อม

ฝ่ายแรกนี้เห็นว่า มาตรา 32 วรรคแรก แห่งพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 อาจมองได้ว่ามีลักษณะเป็นมาตรการกำหนด/จำกัดเนื้อหาของการโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มิได้จำกัดประเภทของสื่อโฆษณาไว้แต่อย่างใด กล่าวคือ การโฆษณาหรือประชาสัมพันธ์ใดๆ โดยผู้ผลิตสามารถกระทำได้ในลักษณะที่เป็นการให้ข้อมูลข่าวสาร และความรู้เชิงสร้างสรรค์สังคม โดยไม่มีการปรากฏภาพของสินค้าหรือบรรจุภัณฑ์ของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นั้น เว้นแต่เป็นการปรากฏของภาพสัญลักษณ์ของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หรือสัญลักษณ์ของบริษัทผู้ผลิตเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นั้นเท่านั้น ทั้งนี้ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง อาจกล่าวได้ว่า ฝ่ายแรกถือหลักการตีความกฎหมายโดยถือลายลักษณ์อักษรอย่างเคร่งครัด มากกว่าเจตนารมณ์ของกฎหมาย

ฝ่ายที่สองเห็นว่า มาตรา 32 วรรคแรก จะต้องโยงไปดูคำนิยามของคำว่า “โฆษณา” ตามที่กฎหมายกำหนดไว้ (มาตรา 3) เพื่อจะนำไปสู่ปัญหาการตีความได้อย่างถูกต้องสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของการออกกฎหมายฉบับนี้โดย โฆษณามีความมุ่งหมายหลักก็คือทำขึ้นเพื่อประโยชน์ทางการค้า จากคำนิยามและเจตนารมณ์ของกฎหมาย ทำให้สามารถพิจารณาข้อกฎหมายในมาตรา 32 วรรคแรกได้ ดังนั้นจึงต้องตีความมาตรานี้จึงคำนึงถึงเจตนารมณ์ประกอบกับการเข้าใจในความหมายที่กำหนดไว้โดยเฉพาะในบทนิยาม สำหรับแนวคำพิพากษาของศาล (ชั้นต้น) ในประเด็นนี้พบว่า มีแนวโน้มตีความกฎหมายแบบคำนึงถึงตามตัวอักษรมากกว่าตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย

หากพิจารณาข้อมูลที่ได้จากการสอบถามกลุ่มประชากรที่เป็นประชาชน นักเรียน นักศึกษา เกี่ยวกับภาพป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์ในพื้นที่อำเภอเมือง เชียงใหม่ พบว่า ร้อยละ 79.3 เคยพบเห็นป้ายที่แสดงถึงชื่อ เครื่องหมายของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และร้อยละ 78.21 ตอบว่าเป็นป้ายโฆษณาเยื่อหรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยร้อยละ 45.14 ตอบว่า เป็นป้ายโฆษณาเยื่อหรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยตรง ส่วนอีกร้อยละ 33.07 ตอบว่า เป็นป้ายโฆษณาเยื่อหรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยอ้อม และเมื่อถามว่าป้ายดังกล่าวเป็นการชักจูงใจให้อยากดื่มหรือไม่ กลุ่มตัวอย่างดังกล่าวร้อยละ 41.21 ตอบว่า เป็นการชักจูงใจอีกแบบหนึ่งเพราะจำชื่อหรือเครื่องหมายได้ ดังนั้นประเด็นความเข้าใจในเรื่องของป้ายโฆษณาต่างๆ ในความเห็นของประชาชนทั่วไป จึงสามารถ

สรุปได้ว่า คนทั่วไปในแบบวิญญูชน เห็นว่า บ้ายต่างๆ เหล่านั้น “เป็นการแสดงถึงการโฆษณาให้ล้อเครื่องดีมแอลกอฮอล์” และยังเห็นว่า เป็นการชักจูงใจอีกแบบหนึ่ง เพราะเมื่อเห็นแล้วจำชื่อหรือเครื่องหมายได้

6.3.5 ปัญหาการเปรียบเทียบคดีและการใช้มาตรการด้านเงินสินบน

ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 มาตรา 45 ได้กำหนดให้มีมาตรการเปรียบเทียบ (ปรับ) โดยให้คณะกรรมการควบคุมมีอำนาจมอบหมายให้คณะอนุกรรมการพนักงานสอบสวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการเปรียบเทียบได้ โดยจะกำหนดหลักเกณฑ์ในการเปรียบเทียบ หรือเงื่อนไขประการใดๆ ให้แก่ผู้ได้รับมอบหมายตามที่เห็นสมควรก็ได้ ในการสอบสวน ถ้าพนักงานสอบสวนพบว่าบุคคลใดกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้และบุคคลนั้นยินยอมให้เปรียบเทียบให้พนักงานสอบสวนส่งเรื่องมายังคณะกรรมการควบคุมหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการควบคุมมอบหมายให้มีอำนาจเปรียบเทียบตามวรรคหนึ่งภายในเจ็ดวัน นับแต่วันที่ผู้นั้นแสดงความยินยอมให้เปรียบเทียบ เมื่อผู้กระทำความผิดได้เสียค่าปรับตามที่เปรียบเทียบแล้วให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ในประเด็นนี้ มีความเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิเสนอว่า ควรมีการนำเงินค่าปรับ มาใช้ให้เกิดประโยชน์ทั้งต่อเจ้าหน้าที่ ได้แก่ ควรมีการนำเงินค่าปรับบางส่วนหลังจากส่งเข้ากระทรวงแล้ว มาเป็นเงินรางวัลสินบนนำจับ หรืออาจนำมาเป็นเงินกองทุนสนับสนุนการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่

6.3.6 ปัญหาทัศนคติของประชาชนกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

พบว่า ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม ปัจจัยส่วนหนึ่งมีสาเหตุจากปัญหาการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่างๆ จึงควรให้ความสำคัญกับการลดหรืองดการบริโภคให้มากที่สุด แม้มีกฎหมายที่ใช้อยู่ แต่กฎหมายก็เป็นเพียงมาตรการภายนอกอย่างหนึ่งในแบบยับยั้ง ป้องกันได้เพียงระดับหนึ่งเท่านั้น เมื่อสืบค้นลงไปเราจะพบว่า สาเหตุประการหนึ่งที่เป็นแรงจูงใจให้ดื่มหรือบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นั้นคือเพื่อน และการที่สามารถหาซื้อได้ง่าย เพื่อให้ความมุ่งหมายในกฎหมายนี้คือการลดอิทธิพลของการโฆษณาประชาสัมพันธ์จึงไม่ต้องการให้การดื่มหรือบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นั้น เป็นสิ่งที่ยอมรับได้หรือเป็นค่านิยมของสังคมไทย กล่าวคือต้องการลดนักดื่มทั้งหน้าเก่าและหน้าใหม่ลง โดยเฉพาะเด็กและเยาวชน การเปลี่ยนค่านิยมของคนในสังคมไทยให้เห็นว่าการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไม่ใช่สิ่งที่ดีหรือเป็นสิ่งก่อปัญหา จึงเป็นเรื่องที่แก้ไขได้ตรงจุดมากที่สุด ดังนั้นการปรับเปลี่ยนความเชื่อตลอดจนทัศนคติของคนและสังคม ให้เห็นว่าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไม่ใช่สิ่งที่ดีที่ถูกต้องและเป็นประโยชน์ต่อประชาชนและสังคม แม้จะออกมีการออกกฎหมายอย่างไรก็ตาม แต่ถ้าทัศนคติความเชื่อ (ทิวี่) ของคนและสังคมไม่เปลี่ยนปัญหาที่เป็นอยู่ย่อมแก้ไขได้ลำบาก จึงเห็นว่า ต้องแก้ที่ตัวบุคคล เริ่มที่ตนเองโดยการตระหนักรู้ก่อน จากนั้นจึง

ขยายออกไปยังเพื่อน และครอบครัว วัด โรงเรียนมหาวิทยาลัยขยายไปยังชุมชนให้กว้างขึ้นไปจนถึงผู้ผลิตเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ด้วย โดยจะต้องให้การศึกษาหรือให้ความรู้ที่ถูกต้อง ให้ผู้คนเกิดปัญญา หรือมีความตระหนักรู้ มีความรู้เข้าใจว่าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ส่งผลต่อตนและสังคมอย่างไร

7. ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะตามประเด็นปัญหาดังต่อไปนี้

7.1 ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายที่ยังขาดความต่อเนื่องจริงจังและไม่มีความสม่ำเสมอ : อันเนื่องมาจากสาเหตุหลายประการเกี่ยวเนื่องกับเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายนี้ หลายส่วนโดยเฉพาะอย่างยิ่งเจ้าหน้าที่ตำรวจนั้น เสนอว่า **ประการแรก** เจ้าหน้าที่ต้องยึดหลักนิติรัฐนิติธรรมหรือถือกฎหมายเป็นหลักเป็นใหญ่ (Rule of law) มากกว่าการเห็นแก่ความสัมพันธ์ส่วนตัว การบังคับใช้กฎหมายต้องเป็นไปอย่างเสมอภาคกันทั่วไป การทำความเข้าใจต่อหลักกฎหมายเป็นใหญ่ ซึ่งนอกจากจะต้องเข้าใจตัวบทกฎหมายที่เกี่ยวข้องและความเชื่อมโยงกับหลักการใหญ่เหนือกฎหมาย กล่าวคือ การยึดถือสิ่งถูกต้องชอบธรรม เหนือกว่าสิ่งอื่นใดแล้ว ต้องเข้าใจเจตนารมณ์ของกฎหมายทั้งฉบับและแต่ละมาตราอย่างถ่องแท้ การบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังก็จะเกิดขึ้น ประการที่สอง เสนอว่า ควรมีการตั้งคณะทำงานเฉพาะกิจในการบังคับใช้กฎหมายนี้ในระดับจังหวัดขึ้น เพื่อควบคุมปัญหาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อุบัติเหตุและการใช้รถใช้ถนนของจังหวัดเชียงใหม่ โดยประกอบไปด้วย เจ้าหน้าที่ตำรวจ สาธารณสุข ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย นายอำเภอ สำนักงานป้องกันและควบคุมโรค เจ้าหน้าที่ขนส่งจังหวัดและภาคประชาชน องค์กรเอกชน ร่วมกันเป็นคณะทำงานในการบังคับใช้กฎหมายอย่างต่อเนื่องจริงจังและสม่ำเสมอ

7.2 ปัญหาการทำสำนวนคดีของพนักงานสอบสวน (ตำรวจ) : อันเนื่องมาจากการขาดความชำนาญเพราะเป็นกฎหมายใหม่ ที่ยังไม่มีแนวทางการทำสำนวนนั้น เห็นว่า เป็นส่วนสำคัญอีกด้านหนึ่งในการบังคับใช้กฎหมายนี้ ดังนั้นจึงเสนอให้ 1) ควรมีการจัดการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่เกี่ยวข้องให้มากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะพนักงานสอบสวน และควรเชิญผู้พิพากษา อัยการ ทนายความ มาร่วมให้ความรู้ ความเห็นเกี่ยวกับทิศทางการตีความข้อกฎหมาย 2) สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ควรจัดทำคู่มือปฏิบัติหรือคู่มือการทำสำนวนคดี ความเห็นข้อกฎหมาย คำอธิบายกฎหมายนี้ ตลอดจนบทความที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นองค์ความรู้ด้านนี้ เพื่อให้พนักงานสอบสวนได้มีแนวทางหรือคู่มือดำเนินการได้อย่างมั่นใจ นอกจากนี้เห็นว่า เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ ควรจัดทำคู่มือหรือคำอธิบายข้อกฎหมายง่าย ๆ ให้แก่ร้านค้า สถานบริการที่มีการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ทราบข้อกฎหมายเพิ่มเติมอีกด้วย นอกเหนือจากการณรงค์ที่พบในสื่อสติกเกอร์ แผ่นป้ายต่างๆ เกี่ยวกับมาตรการห้ามจำหน่าย ห้ามดื่ม ห้ามโฆษณาประชาสัมพันธ์ ก็จะทำให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพมากขึ้น

7.3 ปัญหาการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : อันเนื่องมาจากพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ได้กำหนดให้มีพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายนี้อยู่ในหลายหน่วยงาน กล่าวคือ มีหน่วยงานตั้งแต่ระดับนโยบาย จนถึงระดับปฏิบัติ ในแง่นี้ทำให้ต้องมีการประสานงานหลายฝ่าย เสนอว่า ควรให้มีการปรับวิธีการทำงานร่วมกัน และมีการประเมินผลการทำงานของคณะทำงาน มีการแลกเปลี่ยนข้อมูล ตลอดจนเสนอให้มีการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติ เช่น สถิติการจับกุมผู้กระทำความผิด จำนวนคดี ลักษณะการกระทำความผิด เหตุจูงใจที่บุคคลกระทำความผิด (ถ้ามี) จุดหรือสถานที่พบเหตุกระทำความผิด เพื่อให้การทำงานด้านนี้ได้มีฐานข้อมูลเกี่ยวกับสถิติต่างๆ เหล่านี้เป็นเรื่องที่ยังไม่มีหน่วยงานใดรวบรวมเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ ซึ่งจะทำให้การประสานงานเพื่อบังคับใช้กฎหมายนี้มีประสิทธิภาพมากขึ้นนอกจากนี้เพื่อให้ครอบคลุมไปยังนักท่องเที่ยวต่างชาติ เสนอว่า ควรมีการประสานงานกับหน่วยงานท่องเที่ยวภาคธุรกิจให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทย ให้ทราบข้อกำหนดตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ด้วย เป็นการป้องกันปัญหาในอนาคตที่อาจเกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยวต่างชาติ

7.4 ปัญหาความเข้าใจและการตีความข้อกฎหมายเรื่องการโฆษณา ในมาตรา 32 : อันเนื่องมาจาก ประเด็นข้อกฎหมายอยู่ที่ วรรคแรก ของมาตราดังกล่าว กล่าวคือ ข้อความที่บัญญัติว่า

“ห้ามมิให้ผู้ใดโฆษณาเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์หรือแสดงชื่อหรือเครื่องหมายของเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์อันเป็นการอวดอ้างสรรพคุณหรือชักจูงใจให้ผู้อื่นดื่มโดยตรงหรือโดยอ้อม....”

นักกฎหมายที่มีความเห็นไม่ตรงกันจากข้อความดังกล่าว ว่ามีความหมายอย่างไร โดย

ฝ่ายที่หนึ่ง เห็นว่า คำว่า “โฆษณา” เครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ ต้องประกอบด้วยการอวดอ้างสรรพคุณหรือชักจูงใจให้ผู้อื่นดื่มโดยตรงหรือโดยอ้อม

ฝ่ายที่สอง เห็นว่า “โฆษณา” เครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ ไม่จำเป็นต้องประกอบด้วยการอวดอ้างสรรพคุณหรือชักจูงใจให้ผู้อื่นดื่มโดยตรงหรือโดยอ้อม

ข้อเสนอในประเด็นนี้ ประการแรก ผู้ใช้กฎหมายจะต้องมีหลักหรือยึดหลักการให้การตีความกฎหมายอย่างถูกต้องตามระบบของกฎหมายไทยแบบ Civil Law หรือระบบกฎหมายลายลักษณ์อักษรที่มีได้ยึดถือการตีความโดยการเพ่งเล็งตัวอักษรหรือในแบบการตีความตามตัวอักษร แต่ต้องเข้าใจให้ถูกต้องสอดคล้องกับเจตนารมณ์ที่กฎหมายต้องการอีกด้วย หรือที่เรียกว่า สิ่งที่กฎหมายประสงค์จะคุ้มครอง (Legal Interest) ในเรื่องนั้นๆ ก็จะทำให้ความสับสนของการตีความเกี่ยวกับคำว่าโฆษณามีความถูกต้องชัดเจนยิ่งขึ้น

ประการที่สอง ในอนาคตอาจเสนอปรับแก้ไขพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 มาตรา 32 ววรรคแรก ดังนี้ (เดิม)

“ห้ามมิให้ผู้ใดโฆษณาเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์หรือแสดงชื่อหรือเครื่องหมายของเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์อันเป็นการอวดอ้างสรรพคุณหรือชักจูงใจให้ผู้อื่นดื่มโดยตรงหรือโดยอ้อม”

(ปรับแก้เป็น 1)

“ห้ามมิให้ผู้ใดโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หรือแสดงชื่อหรือเครื่องหมายของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อันเป็นการอวดอ้างสรรพคุณหรือชักจูงใจให้ผู้อื่นดื่มโดยตรงหรือโดยอ้อม”

(ปรับแก้เป็น 2)

“ห้ามมิให้ผู้ใดโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์”

“ห้ามมิให้ผู้ใดแสดงชื่อหรือเครื่องหมายของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อันเป็นการอวดอ้างสรรพคุณหรือชักจูงใจให้ผู้อื่นดื่มโดยตรงหรือโดยอ้อม”

7.5 ปัญหาการเปรียบเทียบคดีและการใช้มาตรการด้านเงินสินบน : อันเนื่องมาจากในปัจจุบัน ตำรวจซึ่งเป็นพนักงานสอบสวน สามารถเปรียบเทียบปรับได้ ทำให้มีความคล่องตัวในการบังคับการตามกฎหมายและทำให้คดีสามารถยุติลงได้อีกทางหนึ่ง เสนอว่า ควรมีการนำเงินค่าปรับ มาใช้ให้เกิดประโยชน์ทั้งต่อเจ้าหน้าที่ ได้แก่ ควรมีการนำเงินค่าปรับบางส่วนหลังจากส่งเข้ากระทรวงแล้ว มาเป็นเงินรางวัลสินบนนำจับ หรืออาจนำมาเป็นเงินกองทุนสนับสนุนการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ ตลอดจนเสนอว่า ในความผิดบางมาตรา เช่น การห้ามขายแก่เด็กหรือคนเมา ตามมาตรา 29 ซึ่งในทางปฏิบัติ เจ้าหน้าที่ไม่สามารถตรวจจับได้เลย อาจเป็นได้ว่าเนื่องจากจำนวนเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอ ในการตรวจหรือจับดังกล่าวได้ดังนั้น ในประเด็นนี้ อาจแก้ไขโดยการกำหนดให้มีรางวัลสินบนนำจับหรือชี้ช่องให้จับ ซึ่งจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพมากขึ้น

7.6 ปัญหาทัศนคติของประชาชนกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ : อันเนื่องมาจากจุดมุ่งหมายสำคัญประการหนึ่งในกฎหมายนี้ คือ การลดอิทธิพลของการโฆษณาประชาสัมพันธ์ ไม่ต้องการให้การดื่มหรือบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นั้น เป็นสิ่งที่ยอมรับได้หรือเป็นค่านิยมของสังคมไทย ต้องการลดนักดื่มทั้งหน้าเก่าและหน้าใหม่ลง โดยเฉพาะเด็กและเยาวชน ดังนั้นการเปลี่ยนค่านิยมของคนในสังคมไทย ให้เห็นว่า การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไม่ใช่สิ่งที่ดีหรือเป็นสิ่งก่อปัญหา จึงเป็นเรื่องที่แก้ไขได้ตรงจุดมากที่สุด จึงเสนอว่า ให้มีการจัดระเบียบสังคมขึ้นใหม่ ใช้หลักคิวินิยหรือวินัยชาวบ้าน โดยต้องแก้ที่ตัวบุคคล เริ่มที่ตนเองโดยการตระหนักรู้ก่อน จากนั้นจึงขยายออกไป ยังเพื่อน และครอบครัว วัด โรงเรียน มหาวิทยาลัยขยายไปยังชุมชนให้กว้างขึ้นไปจนถึงผู้ผลิตเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ด้วย ด้วยการให้การศึกษาหรือให้ความรู้ที่ถูกต้อง ให้ผู้คนเกิดปัญญาหรือมีความตระหนักรู้ มีความรู้ความเข้าใจว่าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ส่งผลต่อตนและสังคมอย่างไร ทั้งนี้เสนอหลักการเรื่องการจัดระเบียบสังคม พัฒนาวัฒนธรรมวิถีชีวิตไทย เพื่อปรับท่าทีทัศนคติของบุคคล โดยในที่นี้ เป็นหลักการเพื่อมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาและสร้างสรรค์ โดยต้องเริ่มที่สังคมพื้นฐานคือครอบครัวก่อน อันเป็นความสัมพันธ์ที่จะเป็นเกราะป้องกันระดับต้น ในทางปฏิบัติต้องเริ่มที่บ้าน ชุมชน วัด โรงเรียน สถานับการศึกษา ต้องร่วมกันเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ผู้วิจัยเสนอว่า บทบาทของบิดามารดาและพระสงฆ์เป็นจุดสำคัญที่จะช่วยโน้มน้าวจิตใจคนในชุมชนเห็นและตระหนักถึงปัญหา

ที่เกิดขึ้นจากเครื่องต้มแอลกอฮอล์ เพราะความเป็นจริงในสังคมที่ว่าเราไม่สามารถไม่มีเครื่องต้มแอลกอฮอล์ได้ แต่เราจะปฏิบัติอย่างไรต่อเครื่องต้มแอลกอฮอล์มากกว่าเพื่อให้เป็นรูปธรรม โดยภาครัฐต้องมีนโยบายส่งเสริมสนับสนุนให้บ้าน ชุมชนและวัดกับร่วมกับองค์กรปกครองท้องถิ่น เป็นสังคมที่ปลอดจากแอลกอฮอล์ หรือให้มีน้อยที่สุด เริ่มตั้งแต่ การจัดงานต่างๆ ให้มีการตกลงของชุมชนร่วมกันว่า เป็นหมู่บ้านปลอดแอลกอฮอล์ หรือลด ละ เลิกเครื่องต้มแอลกอฮอล์ในชุมชน

นอกจากนี้ เนื่องด้วยการทำวิจัยครั้งนี้ มีข้อจำกัดด้านพื้นที่เฉพาะเขตอำเภอเมือง เชียงใหม่ เท่านั้น หากจะดียิ่งขึ้นควรจะขยายพื้นที่ออกไปในอำเภอรอบนอกหรือทั้งจังหวัดด้วย ก็จะทำให้เห็นสภาพปัญหาที่อาจแตกต่างออกไปจากงานวิจัยครั้งนี้ และในส่วนที่งานวิจัยนี้ยังมิได้เน้นมากนักคือกลุ่มผู้ผลิตเครื่องต้มแอลกอฮอล์ อันเป็นประชากรหรือตัวแปรสำคัญอีกส่วนหนึ่ง ที่ควรได้รับการวิจัยในครั้งต่อไปด้วย ในประเด็นทัศนคติและความคิดเห็นอย่างไรกับข้อกฎหมายนี้ อีกประเด็นที่งานวิจัยครั้งนี้พบในการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการโฆษณา การแสดงชื่อหรือเครื่องหมาย เครื่องต้มแอลกอฮอล์บริษัทแห่งหนึ่งในสนามกีฬาหรือบนเสื้อนักกีฬา พบในอีกแบบหนึ่ง อันเป็นช่องว่างของกฎหมายอีกประการหนึ่งที่เกิดขึ้น ซึ่งผู้สนใจอาจทำการศึกษาวิจัยต่อไปได้

บรรณานุกรม

หนังสือ

- กองทุนศาสตราจารย์ จิตติ ติงศภัทิย์. (2552). **การใช้การตีความกฎหมาย**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : วิทยูชน.
- จันทิมา ธนาสว่างกุล. (2555). **สารของพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์**. ใน นิติเวชศาสตร์และกฎหมายการแพทย์โดยแสง บุญเฉลิมวิภาส (บรรณาธิการ). กรุงเทพฯ : วิทยูชน.
- ดิเรก ควรสมาคม. (2554). **ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : วิทยูชน.
- บัณฑิต ศรีไพศาล. (2550). อุปสงค์ อุปทานและผลกระทบของการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย. ใน สมบัติ ตริประเสริฐสุข (บรรณาธิการ), **ศาสตร์และศิลป์ของการดูแลผู้ป่วยที่มีปัญหาจากการดื่มสุราในเวชปฏิบัติทั่วไป**. กรุงเทพฯ : หมอชาวบ้าน.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต). (2544). **ยามบ้านเมืองดีเขาสร้างวัดให้ลูกหลานท่านเล่น ยามบ้านเมืองเซเขาสร้าง RCA ให้ลูกหลานมั่วสุม** (ชุดธรรมะจากเหตุการณ์). [เครื่องบันทึกเสียง]. นครปฐม : วัดญาณเวศกวัน.
- ยงยุทธ ขวธรรมและคณะ. (2547). **ประสิทธิผลของนโยบายและมาตรการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์**. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ.
- ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา. (2553). **ยุทธศาสตร์นโยบายแอลกอฮอล์ระดับชาติ**. กรุงเทพฯ : บริษัทเดอะ กราฟิโกซิสเต็ม จำกัด.
- ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา. (2553). **การประชุมวิชาการสุราระดับชาติครั้งที่ 6 : สุราในโลกเสรี**. กรุงเทพฯ : บริษัทเดอะกราฟิโกซิสเต็ม จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์. (2553). **พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : บริษัทสามจุดหนึ่งสี่ จำกัด.
- Global Status Report on Alcohol. แปลโดย. (2547). **นโยบายในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของโลก**. (ยงยุทธ ขวธรรม, ผู้แปล). กรุงเทพฯ : มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ.

บทความ

- ชัชณะ รุ่งปัจฉิม และเชษฐ รัชดาพรณานิกุล. (พฤษภาคม – สิงหาคม 2553). “ผลการบังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551”. **วารสารมหาวิทยาลัยปทุมธานี**. ปีที่ 2, ฉบับที่ 2.

ดิเรก ควรสมาคม. (เมษายน – มิถุนายน 2552). “พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์” .

วารสารกระบวนการยุติธรรม. เล่มที่ 2, ปีที่ 2.

บัณฑิต ศรีไพศาล. (2553). พ.ร.บ.ควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ภารกิจที่ยังไม่เสร็จสิ้น.

ในรายงานการประชุมวิชาการสุราระดับชาติครั้งที่ 6 : สุราในโลกเสรี. กรุงเทพฯ : บริษัทเดอะกราฟิก ซิสเต็มจำกัด.

ประเวศ อรรถศุภผล. (2551). ปัญหาข้อกฎหมายในการควบคุมการโฆษณาเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ตามมาตรา 32 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ พ.ศ.

2551. สืบค้นเมื่อ 8 กรกฎาคม 2554, จาก www.krisdika.go.th/wps/portal/general

ปิติเทพ อยู่เย็นง. (2554). “มาตรการกฎหมายในการควบคุมผู้ซมกีฬาฟุตบอลมิให้บริโภคแอลกอฮอล์ก่อนหรือขณะชมการแข่งขัน”. วารสารนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเนศวร. ปีที่ 4, ฉบับที่ 1.

วรรณรี สิงห์โต. (2552). การควบคุมการโฆษณาเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551. สืบค้นเมื่อ 16 กันยายน 2554, จาก www.krisdika.go.th/wps/portal/general /!ut/p/c5/04

แสง บุญเฉลิมวิภาส. (กรกฎาคม - กันยายน 2554). “การโฆษณาเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ปัญหาการตีความกฎหมาย”. จุลสารสำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์. ปีที่ 3 ฉบับที่ 4.

เจอราลดี ฮาสตั้ง. (2553). โอกาสสุดท้ายในการโฆษณาเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ .โครงการสุรากล. (เสวิกา ศรีเยี่ยมสะอาดและอรุณี พิงพรสวรรค์, ผู้แปล). สืบค้นเมื่อ 2 ธันวาคม 2554, จาก <http://secure.fileanywhere.com/fs/v.aspx?v=89706a772abb4a3>

งานวิจัย

กนิษฐา ไทยกล้า. (2550). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสถานที่จำหน่ายและพฤติกรรมการตี้มเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ของผู้บริโภค. กรุงเทพฯ : ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา.

กนิษฐา ไทยกล้า. (2552). อิทธิพลทางการตลาดของเครื่องตี้มที่มีแอลกอฮอล์ที่มีผลต่อพฤติกรรมการตี้มของเยาวชน : กรณีศึกษาพื้นที่เมืองเชียงใหม่. กรุงเทพฯ : ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา.

จุฑาภรณ์ แก้วมุงคุณ และคณะ. (2550). การทบทวนองค์ความรู้และการวิเคราะห์ทิศทางการวิจัย การควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย พ.ศ. 2493-2550. กรุงเทพฯ : ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา.

พระไพศาล วิสาโล. (2537). ประวัติศาสตร์การบริโภคสุราในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยสารานุกรมไทย.

บัณฑิต ศรีไพศาล, จุฑาภรณ์ แก้วมุงคุณ และกมลลา วัฒนาพร. (2553). รายงานสถานการณ์สุรา
ประจำปี พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ : ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา.